

Filosofická pojetí pravděpodobnosti v pracích českých myslitelů

Literatura

In: Magdalena Hykšová (author): Filosofická pojetí pravděpodobnosti v pracích českých myslitelů. (Czech). Praha: Matfyzpress, vydavatelství Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 2011. pp. 235–261.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/402285>

Terms of use:

© Hykšová, Magdalena

© Matfyzpress

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

LITERATURA

Vybrané publikace Bernarda Bolzana

- [B1] *Betrachtungen über einige Gegenstände der Elementar-Geometrie.* K. Barth, Prag, 1804 [rovněž v [B26]].
- [B2] *Beyträge zu einer begründeteren Darstellung der Mathematik. Erste Lieferung.* C. Widtmann, Prag, 1810 [rovněž v [B26]].
- [B3] *Dr. Bernard Bolzano's Erbauungsreden an die akademische Jugend.* C. Widtmann, Prag, 1813 [od roku 1828 na indexu zakázaných knih; 2. vydání: J. E. v. Seidel, Sulzbach, 1839].
- [B4] *Der binomische Lehrsatz, und als Folgerung aus ihm der polynomische, und die Reihen, die zur Berechnung der Logarithmen und Exponentialgrößen dienen, genauer als bisher erwiesen.* C. W. Enders, Prag, 1816 [rovněž v [B26]].
- [B5] *Rein analytischer Beweis des Lehrsatzes, dass zwischen je zwey Werthen, die ein entgegengesetztes Resultat gewähren, wenigstens eine reelle Wurzel der Gleichung liege.* G. Haase, Prag, 1817 [rovněž v [B26]]; překlad F. J. Studničky: *Ryze analytický důkaz poučky, že mezi dvěma hodnotami, jež poskytují opačně označené výsledky, leží nejméně jeden reálný kořen rovnice*, ČPMF 11 (1882), 1–38].
- [B6] *Die drey Probleme der Rectification, der Complonation und der Cubirung, ohne Betrachtung des unendlich Kleinen, ohne die Annahme des Archimedes, und ohne irgend eine nicht streng erweisliche Voraussetzung gelöst; zugleich als Probe einer gänzlichen Umgestaltung der Raumwissenschaft, allen Mathematikern zur Prüfung vorgelegt.* P. G. Kummer, Leipzig, 1817 [rovněž v [B26]].
- [B7] *O logice.* Krok 1831, 553–578 [z rukopisu *Etwas über die Logik* přeložil F. Šír].
- [B8] *Lehrbuch der Religionswissenschaft, ein Abdruck der Vorlesungshefte eines ehemaligen Religionslehrers an einer katholischen Universität, von einigen seiner Schüler gesammelt und herausgegeben.* J. E. v. Seidel, Sulzbach, 1834 [vydáno anonymně].
- [B9] *Lebenschreibung des Dr. B. Bolzano.* J. E. v. Seidel, Sulzbach, 1836 [M. J. Fesl, ed.]; Wien, 1875; české překlady: *Autobiografie*, V. Stoklas, Praha, 1913 [přeložil V. Stoklas]; *Vlastní životopis*, Odeon, Praha, 1981 [překlad, poznámky a závěrečná studie: M. Pavlíková].
- [B10] *Wissenschaftslehre. Versuch einer ausführlichen und größtentheils neuen Darstellung der Logik mit steter Rücksicht auf deren bisherige Bearbeiter.* J. E. v. Seidel, Sulzbach, 1837 [dokončeno kolem roku 1830].
- [B11] *Dr. Bolzano und seine Gegner. Ein Beitrag zur neuesten Literaturgeschichte.* J. E. v. Seidel, Sulzbach, 1839.
- [B12] *Versuch einer Objectiven Begründung der Lehre von den drei Dimensionen des Raumes.* Kronberger & Řivnač, Prag, 1843 [napsáno kolem roku 1815].
- [B13] *Dr. Bernard Bolzano's Erbauungsreden an die akademische Jugend I–IV.* W. Hess, Prag, 1849–1852.
- [B14] *Paradoxien des Unendlichen.* C. H. Reclam, Leipzig, 1851 [F. Příhonský, ed.].

- [B15] *Drei philosophische Abhandlungen, welche auch von Nichtphilosophen sehr wohl verstanden werden können, und vier akademische Reden von allgemein menschlichem Interesse.* C. H. Reclam, Leipzig, 1851 [F. Příhonský, ed.].
- [B16] *Bernarda Bolzana řeči vzdělávací k akademické mládeži I–IV.* F. A. Urbánek, Praha, 1882–1888 [výběr a překlad z [B13]: E. Wewerka].
- [B17] *Functionenlehre.* Edice *Spisy Bernarda Bolzana*, sv. 1, KČSN, Praha, 1930 [K. Rychlík, ed.].
- [B18] *Zahlentheorie*, tamtéž, sv. 2, 1931 [K. Rychlík, ed.].
- [B19] *Von dem besten Staate.* Tamtéž, sv. 3, 1932 [A. Kowalewski, ed.].
- [B20] *Der Briefwechsel B. Bolzano's mit F. Exner.* Tamtéž, sv. 4, 1935 [E. Winter (ed.)].
- [B21] *Mémoires géométriques.* Tamtéž, sv. 5, 1948 [J. Vojtěch, ed.].
- [B22] *Paradoxy nekonečna.* Nakladatelství ČSAV, Praha, 1963 [český překlad spisu [B14] a poznámky: O. Zich, předmluva: A. Kolman].
- [B23] *Anti-Euklid.* Sborník pro dějiny přírodních věd a techniky 11 (1966), 203–216 [K. Večerka, ed.].
- [B24] *Gesamtausgabe.* F. Frommann Verlag, Stuttgart-Bad Cannstatt, od roku 1969 [J. Berg, F. Kambartel, J. Loužil, B. van Rootselaar, E. Winter, ed.].
- [B25] *Vědosloví. Pokus o zevrubný a převážně nový výklad logiky se stálým zřetelem k dřívějším zpracovatelům (Výbor).* Academia, Praha, 1981 [český překlad spisu [B10], předmluva a poznámky: K. Berka].
- [B26] *Bernard Bolzano – Early Mathematical Works.* Acta historiae rerum naturalium necnon technicarum 12 (1981) (zvláštní svazek) [J. Folta a L. Nový, ed.].
- [B27] *Exhorty.* Lidové noviny, Praha, 2006 [výběr, překlad a komentář: J. Loužil].
- [B28] *Philosophische Tagebücher 1803–1810. Erster Teil.* F. Frommann Verlag, Stuttgart-Bad Cannstatt, 2009 [J. Berg, ed.].

Vybrané publikace Emanuela Czubera

- [C1] ČUBER E.: *Příspěvek k theorii nástrojů zrcadelných.* ČPMF 2 (1873), 233–236.
- [C2] ČUBER E.: *O mírách původních.* ČPMF 3 (1874), 79–91 [vyšlo rovněž jako samostatný spis [C3]].
- [C3] ČUBER E.: *O mírách původních.* JČMF, Praha, 1874.
- [C4] ČUBER E.: *Poloměr setrvačnosti a centrální ellipsa.* ČPMF 3 (1874), 108–113 [vyšlo rovněž jako samostatný spis [C5]].
- [C5] ČUBER E.: *Poloměr setrvačnosti a centrální ellipsa.* JČMF, Praha, 1874.
- [C6] ČUBER E.: *O měření země.* ČPMF 3 (1874), 228–260; ČPMF 4 (1875), 21–26, 57–65, 134–139, 167–175, 209–216 [vyšlo rovněž jako samostatný spis [C7]].
- [C7] ČUBER E.: *O měření země.* JČMF, Praha, 1874.
- [C8] CZUBER E.: *Figur und Grösse der Erde.* In: Programm der zweiten deutschen Staats-Oberrealschule in Prag. Verlag der Anstalt, Prag, 1875, 35–45 [zkrácená německá verze pojednání [C6] a [C7]].
- [C9] ČUBER E.: *O zemském ellipsoidu.* Archiv matematiky a fyziky 1 (1876), 63–77.
- [C10] ČUBER E.: *Über Erzeugnisse geometrisch verwandter Punktreihen.* Archiv matematiky a fyziky 1 (1876), 91–103.

V následujících publikacích je příjmení uvedeno vždy bez diakritiky jako CZUBER.

- [C11] *Bemerkungen über die mathematische Behandlung von Beobachtungs-Ergebnissen.* Technische Blätter 8 (1876), 131–139.
- [C12] *Über aufsteigende Kettenbrüche.* Archiv der Math. und Physik 60 (1877), 265–273.
- [C13] *Kegelflächen 2. Ordnung mit einer Symptotenaxe.* Archiv der Math. und Physik 61 (1877), 351–358.
- [C14] *Genauigkeit der geodätischen Punktbestimmung durch 2 und mehrere Gerade.* Technische Blätter 10 (1878), 65–88.
- [C15] *Berechnung der dritten Seite eines Dreiecks aus zwei gegebenen Seiten und dem von diesen eingeschlossenen Winkel.* Archiv der Math. und Physik 62 (1878), 222–224.
- [C16] *Ableitung der Centralprojektion aus einer kotierten Orthogonalprojektion.* Archiv der Math. und Physik 62 (1878), 259–267.
- [C17] *Vergleichung zweier Annahmen über die moralische Bedeutung von Geldsummen.* Archiv der Math. und Physik 62 (1878), 267–285.
- [C18] *Genauigkeit der geodätischen Punktbestimmung durch 2 und mehrere Gerade.* Technische Blätter 9 (1878), 1–24.
- [C19] *Vorlesungen über Wahrscheinlichkeitsrechnung von Dr. A. Meyer.* Teubner, Leipzig, 1879 [německé vydání spisu [238]; Czuber jej přeložil a částečně přepracoval].
- [C20] *Das Petersburger Problem.* Archiv der Math. und Physik 67 (1882), 1–28.
- [C21] *Hohmanns Präzisions-Polarplanimeter.* Technische Blätter 15 (1883), 37–42.
- [C22] *Hohmanns freischwebendes Präzisionsplanimeter.* Tamtéž 16 (1884), 56–60.
- [C23] *Geometrische Wahrscheinlichkeiten und Mittelwerte.* Teubner, Leipzig, 1884.
- [C24] *Zur Theorie der geometrischen Wahrscheinlichkeiten.* Sitzungsberichte Math. 90 (1884), 719–742.
- [C25] *Zum Gesetz der grossen Zahlen. Untersuchung der Ziehungsergebnisse der Prager und Brünner Lotterie vom Standpunkte der Wahrscheinlichkeitsrechnung.* H. Dominicus, Prag, 1889.
- [C26] *Theorie der Beobachtungsfehler.* Monatshefte für Math. und Physik 1 (1890), 457–464.
- [C27] *Theorie der Beobachtungsfehler.* Technische Blätter 23 (1891), 1–9.
- [C28] *Theorie der Beobachtungsfehler.* Teubner, Leipzig, 1891.
- [C29] *Die Zeichensprache der Mathematik.* Zeitschrift für das Realschulwesen 18 (1893), 344–354.
- [C30] *Aphorismen zur Entwicklungsgeschichte der Mathematik im 19. Jahrhundert.* In: *Bericht über die feierliche Inauguration für das Studienjahr 1894-95.* Technische Hochschule Wien, 1895, 610–619.
- [C31] *Vorlesungen über Differential- und Integralrechnung.* Teubner, Leipzig, 1898 [další vydání: 1906, 1912, 1917–18, 1924].
- [C32] *Kritische Bemerkungen zu den Grundbegriffen der Wahrscheinlichkeitsrechnung.* Zeitschrift für das Realschulwesen 23 (1898), 8–17.
- [C33] *Zur Hochschulfrage.* Zeitschrift für das Realschulwesen 24 (1899), 193–205.
- [C34] *Die Entwicklung der Wahrscheinlichkeitstheorie und ihrer Anwendungen.* Jahresbericht der DMV 7 (1899), 1–279.

- [C35] *Angewandte Mathematik als Gegenstand der Lehramtsprüfung*. Zeitschrift für das Realschulwesen 25 (1900), 17–21.
- [C36] *Probabilités et moyennes géométriques*. Hermann, Paris, 1902 [francouzský překlad spisu [C23]: H. Schuerman, předmluva: Ch. Lagrange].
- [C37] *Wahrscheinlichkeitsrechnung und ihre Anwendungen auf Fehlerausgleichung, Statistik und Lebensversicherung*. Teubner, Leipzig, 1903.
- [C38] *Wahrscheinlichkeitsrechnung*. In: Meyer W. F. (ed.): *Enzyklopädie der mathematischen Wissenschaften. Erster Band: Arithmetik und Algebra, 2. Teil*, Teubner, Leipzig, 1900–1904, str. 733–767.
- [C39] *Die Frage der Einführung der Infinitesimalrechnung in den Mittelschulunterricht vom österreichischen Standpunkt*. Zeitschrift für das Realschulwesen 30 (1905), 641–655.
- [C40] *Abhandlung über Leibrenten*. F. Deuticke, Wien, 1906 [překlad Moivreova spisu [246]; podle 3. vydání z roku 1756].
- [C41] *Die Kollektivmasslehre*. Zeitschrift für die Realschulwesen 31 (1906), 513–532.
- [C42] *Die Kollektivmasslehre*. Mitteilungen über Gegenstände des Artillerie- und Geniewesens 38 (1907), 885–929.
- [C43] *Die Kollektivmasslehre*. K. k. Hof-Buchdruckerei und C. Fromme, Wien, 1908.
- [C44] *Wahrscheinlichkeitsrechnung und ihre Anwendungen auf Fehlerausgleichung, Statistik und Lebensversicherung. Band I*. Teubner, Leipzig, 1908 [přepřacované a rozšířené vydání [C37] – 1. díl; další vydání: 1914, 1924, 1932].
- [C45] *Einführung in die höhere Mathematik*. Teubner, Leipzig, 1909 [další vyd.: 1921, 1922].
- [C46] *Wahrscheinlichkeitsrechnung und ihre Anwendungen auf Fehlerausgleichung, Statistik und Lebensversicherung. Band II*. Teubner, Leipzig, 1910 [přepřacované a rozšířené vydání [C37] – 2. díl; další vydání: 1921, 1938].
- [C47] *Gedanken über eine Reform der Technischen Hochschulen*. Tech. Hochschule Wien, 1913.
- [C48] *Die Zukunft des Versicherungswesens in Österreich*. Wien, 1916.
- [C49] *Die statistischen Forschungsmethoden*. Wien, 1921 [další vydání: 1938].
- [C50] *Mathematische Bevölkerungstheorie nach G. H. Knibbs*. Teubner, Leipzig, 1923.
- [C51] *Die philosophischen Grundlagen der Wahrscheinlichkeitsrechnung*. Teubner, Leipzig, 1923.

Vybrané publikace Tomáše Garriguea Masaryka

- [M1] *O hypnotismu (magnetismu zvířecím): rozprava psychologická*. J. Otto, Praha, 1880.
- [M2] *Der Selbstmord als sociale Massenerscheinung der modernen Civilisation*. C. Konegen, Wien, 1881.
- [M3] *Počet pravděpodobnosti a Humova skepse: Za historický úvod v theorii indukce*. J. Otto, Praha, 1883 [přetištěno v [M12], str. 10–48].
- [M4] *Vorrede*. In: [154], str. III–IV.
- [M5] *Blaise Pascal, jeho život a filosofie*. J. Otto, Praha, 1883.

- [M6] *Dav. Hume's Skepsis und die Wahrscheinlichkeitsrechnung: Ein Beitrag zur Geschichte der Logik und Philosophie.* C. Konegen, Wien, 1884.
- [M7] *Logika.* Athenaeum 1 (1884), 201.
- [M8] *Základové konkrétné logiky (trídění a soustava věd).* Bursík a Kohout, Praha, 1885.
- [M9] *Versuch einer concreten Logik.* C. Konegen, Wien, 1887.
- [M10] *Stručný náčrt dějin filosofie: letní běh 1889.* J. Středa, Praha, 1889 [litografované skriptum].
- [M11] *Sebevražda hromadným jevem společenským moderní osvěty.* Jan Leichter, Praha, 1904 [české vydání spisu [M2]].
- [M12] *Přednášky a studie z let 1882–1884.* Ústav T. G. Masaryka, Praha, 1998.
- [M13] *Skepse Davida Huma a počet pravděpodobnosti.* In: [M12], 49–61 [český překlad spisu [M6], ediční poznámka a vysvětlivka: S. Polák].
- [M14] *Pokus o konkrétní logiku.* Ústav T. G. Masaryka, Praha, 1998 [český překlad spisu [M9]: K. Berka, ediční poznámka: J. Srovnal].
- [M15] *Z bojů o rukopisy.* Ústav T. G. Masaryka, Praha, 2004 [texty z let 1886–1888; připravila J. Svobodová].

Vybrané publikace Otomara Pankraze

- [P1] *Dvě poznámky k symbolické logice.* Česká mysl, 1929.
- [P2] *K didaktice politické aritmetiky.* ČPMF 58 (1929), D49–D52.
- [P3] *Sur une transformation de la théorie des équations intégrales.* Aktuárské vědy 1 (1930), 168–173.
- [P4] *O divergenci Dirichletova integrálu.* Rozpravy ČAVU 42 (1932), č. 9, 16 stran.
- [P5] *Sur la divergence de l'intégrale de Dirichlet.* Bulletin internat. 33 (1932), 37.
- [P6] *K jisté transformaci obyčejné Volterrový integrodiferenciální rovnice.* ČPMF 61 (1932), 231–235.
- [P7] *Formalistické pojetí matematiky.* Česká mysl 28 (1932), 346–352.
- [P8] *Zur Grundgleichung für den zeitlichen Zerfall der statistischen Kollektivs.* Aktuárské vědy 4 (1933), 32–59.
- [P9] *Sui gruppi statistici.* Giornale dell Istituto Italiano degli Attuari 4 (1933), 215–220.
- [P10] *O rozpadu statistických souborů.* Spisy vydávané Přírodovědeckou fakultou Masarykovy university 172, 1933, 10 stran.
- [P11] *Základní rovnice pro časový rozpad statistických kolektivů.* ČPMF 62 (1933), 301–309.
- [P12] *O jisté transcendentní integrální rovnici.* Rozpravy ČAVU 43 (1933), č. 3, 9 stran.
- [P13] *Sur une équation intégrale.* Bulletin internat. 34 (1933), 25–31.
- [P14] *Integrální rovnice pro řád aktivních osob v invalidním pojištění.* Rozpravy ČAVU 44 (1933), č. 10, 11 stran.
- [P15] *Belastete Integralgleichung für die Aktiven-Ordnung in der Invalidenversicherung.* Blätter für Versicherungs-Mathematik und verwandte Gebiete 3 (1934), 60–70 [upravená německá verze článku [P14]].

- [P16] *Sulla tavola degli attivi nell' assicurazione contro l'invalidità.* Giornale dell' Istituto Italiano degli Attuari 5 (1934), 292–303 [italská verze článku [P14]].
- [P17] *K definici Stieltjesova integrálu v pojistné matematice.* Rozpravy ČAVU 45 (1934), č. 5, 7 stran.
- [P18] *Zur Frage nach der Definition des Stieltjes'schen Integrales in der Versicherungsmathematik.* Bulletin internat. Acad. Boheme 35 (1934), 20–22.
- [P19] *Bemerkung zum Zinsfussproblem.* ČPMF 64 (1935), 215.
- [P20] *O podnikatelském risiku.* Obzor národohospodářský 40 (1935), 36–41.
- [P21] *Zum Problem der Massenfabrikation.* Aktuárské vědy 5 (1935), 34–47.
- [P22] *O matematické rezervě sociálního pojištění.* Věstník KČSN II, 1935, č. 13, 11 stran.
- [P23] *O dvou integrálních rovnicích.* Rozpravy ČAVU 46 (1936), č. 28, 11 stran.
- [P24] *O jisté podmínce pro stacionární oběh hospodářských statků.* Tamtéž, č. 31, 8 stran.
- [P25] *Über zwei Integralgleichungen.* Bulletin internat. 37 (1936), 115 [něm. výtah z [P23]].
- [P26] *Sur la loi de la demande.* Econometrica 4 (1936), 153–156.
- [P27] *Jak si Vorovka představoval studium a bádání ve filosofii věd exaktních.* In: [275], 203–205.
- [P28] *O axiomech počtu pravděpodobnosti.* Rozpravy Jednoty pro vědy pojistné 19 (1939), 38–69.
- [P29] *On integral relations in economical cinematics.* ČPMF 68 (1939), 132–136.
- [P30] *Zákon velkých čísel ve funkcionálním prostoru.* Rozpravy Jednoty pro vědy pojistné 21 (1940), 18–44.
- [P31] *O pojmu pravděpodobnosti.* ČPMF 69 (1940), D73–D81.
- [P32] *Poznámka k mému článku „O pojmu pravděpodobnosti“.* Tamtéž, D161–D165.
- [P33] *Soudobý stav logického empirismu.* ČPMF 70 (1941), D257–D284.
- [P34] *Vom wirtschaftlichen Werte.* Internat. Bibliothek für Philosophie 5 (1943), č. 8, 16.
- [P35] *Osudovost české politiky v 19. století.* Přítomnost 19 (1945), č. 4, 10–12.
- [P36] *Co je hospodářský liberalismus.* Přítomnost 19 (1945), č. 8, 11–15.

Vybrané publikace Václava Šimerky

- [Š1] *Die Perioden der quadratischen Zahlformen bei negativer Determinante.* Sitzungsber. Math. 31 (1858), 33–67.
- [Š2] *Lösung zweier Arten von Gleichungen.* Sitzungsber. Math. 33 (1858), 277–284.
- [Š3] *Die trinären Zahlformen und Zahlwerte.* Sitzungsber. Math. 38 (1859), 390–481.
- [Š4] *Příspevky k neurčité analytice.* Abhandlungen der Königl. Böhmisches Gesellschaft der Wissenschaften, Svazek 12, KČSN, Praha, 1863.
- [Š5] *Algebra čili počtářství obecné pro vyšší gymnasia.* E. Grégr, Praha, 1863.
- [Š6] *Přídavek k algebře pro vyšší gymnasia.* E. Grégr, Praha, 1864.
- [Š7] *Die rationalen Dreiecke.* Archiv der Mathematik und Physik 51 (1870), 196–224.

- [Š8] *Součty celých v lomené arithmetické posloupnosti.* ČPMF 5 (1876), 39–47, 82–87.
- [Š9] *Řetězové pravidlo u shod.* ČPMF 6 (1877), 274–277.
- [Š10] *Poznámka [z teorie čísel].* ČPMF 8 (1879), 187–188.
- [Š11] *Síla přesvědčení. Pokus v duchovní mechanice.* ČPMF 11 (1882), 75–111.
- [Š12] *Die Kraft der Überzeugung. Ein mathematisch-philosophischer Versuch.* Sitzungsber. Phil. 104 (1883), 511–571.
- [Š13] *Jednočlenná perioda zbytků z mocnin bez předchozích členů, t.j. řešení shody $C^2 \equiv C \pmod{M}$.* ČPMF 13 (1884), 236–238.
- [Š14] *Jednočlenná perioda zbytků z mocnin s předcházejícími členy.* ČPMF 13 (1884), 259–264.
- [Š15] *Zbytky z arithmetické posloupnosti.* ČPMF 14 (1885), 221–225.

Vybrané publikace Karla Vorovky

- [V1] *Integrál partikulární jakožto obálka.* ČPMF 32 (1903), 229–240.
- [V2] *Zvláštní druhy křivek obalujících.* In: *Pátá zpráva výroční c.k. státní reálky na Královských Vinohradech za šk. rok 1902–1903*, vlast. nákladem, Praha, 1903.
- [V3] *Konvencionalism.* Česká mysl 10 (1909), 217–228.
- [V4] *Poznámka k problému ruinování hráčů.* ČPMF 41 (1912), 562–567.
- [V5] *Filosofický dosah počtu pravděpodobnosti.* Česká mysl 14 (1913), 17–30.
- [V6] *Pro matematickou složku vzdělání.* Přehled 12 (1913/14), 205–206, 252–253.
- [V7] *O pravděpodobnosti příčin.* ČPMF 43 (1914), 81–93.
- [V8] *Jak soudil H. Poincaré o vztazích matematiky k logice.* ČPMF 43 (1914), 154–162.
- [V9] *Die Mathematik.* In: Vorovka K., Červenka L., Posejpal V.: *Die Lehrbücher für Mathematik, darstellende Geometrie und Physik an den Mittelschulen mit böhmischer Unterrichtssprache*, Berichte über den mathematischen Unterricht in Österreich, Heft 13, A. Hölder, Wien, 1914, 1–56.
- [V10] *Úvahy o názoru v matematice.* ČAVU, Praha, 1917.
- [V11] *Skepsa a gnóse. Vyznání filosofické.* Gustav Voleský, Praha, 1921.
- [V12] *Sobotkovy názory didaktické.* ČPMF 52 (1923), 154–162.
- [V13] *Naše povinnosti k B. Bolzanovi.* Národní listy 64 (1924), č. 86 (27. března), str. 5.
- [V14] *Kantova filosofie ve svých vztazích k vědám exaktním.* JČMF, Praha, 1924.
- [V15] *Poznámka o kausálním myšlení.* Ruch filosofický 5 (1925), 112–115.
- [V16] *Polemos. Spory v české filosofii v letech 1919–1925.* Sfinx, Praha, 1926.
- [V17] *Dvě studie o Masarykově filosofii.* JČMF, Praha, 1926.
- [V18] *Analyse de la relation causale a l'aide du concept d'action suffisante.* Ruch filosofický 6 (1926), 229–233 [otištěno rovněž v *Proceedings of the sixth international congress of philosophy*, New York, 1927, 338–342].
- [V19] *Revise rukopisného boje.* Ruch filosofický 6 (1926), 340.
- [V20] *Americká filosofie.* Filosofická knihnice č. 5, Sfinx, Praha, 1929.

Další literatura

- [1] ACZEL A. D.: *Chance. A Guide to Gambling, Love, the Stock Market, and Just about Everything Else*. Basic Books, New York, 2004.
- [2] ACZEL A. D.: *Náhoda. Příručka pro hazardní hráče, zamilované, obchodníky s cennými papíry a pro všechny ostatní*. Dokořán, Praha, 2008 [český překlad knihy [1]: J. Švábenický].
- [3] AJDUKIEWICZ K.: *W sprawie odwracalności stosunku wynikania*. Przekład Filozoficzny 16 (1913), 287–297.
- [4] ANDĚL J.: *Matematika náhody*. Matfyzpress, Praha, 2007.
- [5] ARBUTHNOT J.: *Of the Laws of Chance*, London, 1692 [vydáno anonymně].
- [6] AUMANN R. J., MASCHLER M. B.: *Game Theoretic Analysis of a Bankruptcy Problem from the Talmud*. Journal of Economic Theory 36 (1985), 195–213.
- [7] BALTZER R.: *Die Elemente der Mathematik. 1. Band: Gemeine Arithmetik, Allgemeine Arithmetik, Algebra*. S. Hirzel, Leipzig, 1860 [4. vyd.: 1872, 7. vyd.: 1885].
- [8] BALTZER R.: *Die Elemente der Mathematik. 2. Band: Planimetrie, Stereometrie, Trigonometrie*. S. Hirzel, Leipzig, 1862 [6. vyd.: 1883].
- [9] BARBIER J.-É.: *Note sur le problème de l'aiguille et le jeu du joint couvert*. Journal de Mathématiques Pures et Appliquées 5 (1860), 273–286.
- [10] BARBIER J.-É.: *Deux moyens d'avoir π au jeu de pile ou face*. Comptes rendus 94 (1882), 1461–1462.
- [11] BARBIER J.-É.: *Calcul des probabilités. Généralisation du problème résolu par M. J. Bertrand*. Comptes rendus 105 (1887), 407.
- [12] BARBIER J.-É.: *Théorème relatif au jeu de loto*. Comptes rendus 105 (1887), 435.
- [13] BARTOŠ J.: *Kategorie nahodilého v dějinách filosofického myšlení (historicko-sémantická studie)*. Nakladatelství ČSAV, Praha, 1965.
- [14] BAŤA J.: *Některé pokusy o geometrických pravděpodobnostech*. Masarykova univerzita, Brno, 1927.
- [15] BATÓG T.: *Ajdukiewicz and the Development of Formal Logic*. In: Sinisi V., Woleński J. (ed.): *The Heritage of Kazimierz Ajdukiewicz*, Poznań Studies in the Philosophy of the Sciences and the Humanities, Rodopi B. V., Amsterdam, 1995, 53–67.
- [16] BAUER G. G.: *Lotto und Lotterie. Internationale Beiträge des Institutes für Spielforschung und Spielpädagogik an der Hochschule „Mozarteum“ Salzburg*. Edice Homo Ludens, sv. VII, Katzbichler, München–Salzburg, 1997.
- [17] BAYES, T.: *Essay Towards Solving a Problem in the Doctrine of Chances*. By the late Rev. Mr. Bayes, F.R.S. communicated by Mr. Price, in a letter to John Canton, A.M. F.R.S. Philosophical Transactions 53 (1763), 370–418.
- [18] BEČVÁŘOVÁ-NĚMCOVÁ M.: *František Josef Studnička a Bernard Bolzano*. In: Bečvář J., Fuchs E. (ed.): *Matematika v 19. století*, edice Dějiny matematiky, sv. 3. Prometheus, Praha, 1996, 115–119.

- [19] BEČVÁŘOVÁ-NĚMCOVÁ M.: *František Josef Studnička (1836–1903)*. Edice Dějiny matematiky, sv. 10, Prometheus, Praha, 1998.
- [20] BEČVÁŘOVÁ M.: *Z historie Jednoty 1862–1869*. Edice Dějiny matematiky, sv. 13, Prometheus, Praha, 1999.
- [21] BEČVÁŘOVÁ M.: *Augustin Pánek 1843–1908*. In: Bečvář J., Fuchs E. (ed.): *Matematika v proměnách věků III*, edice Dějiny matematiky, sv. 24, Výzkumné centrum pro dějiny vědy, Praha, 2004, 206–234.
- [22] BEČVÁŘOVÁ M.: *Josef Smolík (1832–1915)*. Nakl. ČVUT, Praha, 2007.
- [23] BEČVÁŘOVÁ M.: *Česká matematická komunita v letech 1848 až 1918*. Matfyzpress, Praha, 2008.
- [24] BELLHOUSE D. R.: *Abraham De Moivre: Setting the Stage for Classical Probability and Its Applications*. CRC Press, Boca Raton, 2011.
- [25] BENDER J. H.: *Die Lotterie. Eine juristische Abhandlung*. J. C. B. Mohr, Heidelberg, 1832.
- [26] BERAN J.: *Bernard Bolzano a Královská česká společnost nauk*. Filosofický časopis 29 (1981), 942–953.
- [27] BERKA K.: *Bernard Bolzano*. Horizont, Praha, 1981.
- [28] BERKA K., PROKEŠOVÁ B.: *Bolzanovy boje o vydání a uznání Vědosloví*. Filosofický časopis 27 (1979), 697–725.
- [29] BERNOULLI J.: *Ars conjectandi. Accedit Tractatus de seriebus infinitis, et epistola gallicé scripta de ludo pilae reticularis*. Thurnisiorum, Basel, 1713.
- [30] BERNOULLI J.: *Wahrscheinlichkeitsrechnung (Ars conjectandi). Erster und zweiter Theil*. W. Engelmann, Leipzig, 1899 [německý překlad 1. a 2. části práce [29]: R. Haussner].
- [31] BERNOULLI J.: *Wahrscheinlichkeitsrechnung (Ars conjectandi). Dritter und vierter Theil mit dem Anhang: Brief an einen Freund über das Ballspiel (Jeu de Paume)*. W. Engelmann, Leipzig, 1899 [německý překlad 3. a 4. části práce [29]: R. Haussner].
- [32] BERNOULLI J.: *O zakone bolšich čísel*. Nauka, Moskva, 1986 [ruský překlad práce [29]: J. V. Uspensky, předmluva: A. N. Kolmogorov, A. A. Markov].
- [33] BERNOULLI J.: *On the Law of Large Numbers. Part Four of Ars Conjectandi*. NG Verlag, Berlin, 2005 [komentář a anglický překlad 4. části [29]: O. Sheynin].
- [34] BERNOULLI J.: *The Art of Conjecturing, together with Letter to a Friend on Sets in Court Tennis*. Johns Hopkins University Press, Baltimore, 2006 [anglický překlad [29], *Lettre à un amy sur les parties du jeu de paume* a částí *Theses logicae de conversione et oppositione enunciationum*: E. D. Sylla].
- [35] BERTRAND J.: *Traité de calcul différentiel et de calcul intégral*. Paris: Gauthier-Villars [1. díl: 1864, 2. díl: 1870].
- [36] BERTRAND J.: *Calcul des probabilités*. Gauthier-Villars, Paris, 1889.
- [37] BETTI A.: *The Strange Case of Savonarola and the Painted Fish. On the Bolzani- zation of Polish Thought*. In: Chrudzimski A., Lukasiewicz D. (ed.): *Actions, Products, and Things. Brentano and Polish Philosophy*. Ontos, Frankfurt, 2006, 55–81.
- [38] BETTI A.: *Polish Axiomatics and its Truth*. In: Patterson D. (ed.): *New Essays on Tarski and Philosophy*. Oxford University Press, Oxford, 43–71.

- [39] BILOVÁ Š., MAZLIAK L., ŠIŠMA P.: *The Axiomatic Melting Pot*. JEHPS 2 (2006), no. 2, 30 stran.
- [40] BLASCHKE W.: *Über affine Geometrie XI: Lösung des 'Vierpunktproblems' von Sylvester aus der Theorie der geometrischen Wahrscheinlichkeiten*. Berichte über die Verhandlungen der Königlich-Sächsischen Gesellschaft der Wissenschaften zu Leipzig, Mathematisch-Physische Klasse 69 (1917), 436–453.
- [41] BÖHMER P. E.: *Über regellose alternierende Folgen. Ein Beitrag zu den Grundlagen der Wahrscheinlichkeitsrechnung I–IV*. Berichte über die Verhandlungen der Sächsischen Akademie der Wissenschaften zu Leipzig 75 (1923), 91–101; 76 (1924), 139–148, 149–157; 77 (1925), 36–40.
- [42] BOREL É.: *A propos d'un traité des probabilités*. Revue Philosophique 98 (1924), 321–336.
- [43] BRENTANO F.: *Psychologie vom empirischen Standpunkte*. Duncker & Humblot, Leipzig, 1874.
- [44] BRENTANO F.: *Die vier Phasen der Philosophie und ihr augenblicklicher Stand. Nebst Abhandlungen über Plotinus, Thomas von Aquin, Kant, Schopenhauer und August Comte*. F. Meiner, Leipzig, 1926 [úvod, poznámky a rejstřík: O. Kraus].
- [45] BRENTANO F.: *Briefe an Carl Stumpf: 1867–1917*. Akademische Druck- u. Verlagsanstalt, Graz, 1989 [vydal G. Oberkofler].
- [46] BRU B.: *Les leçons de calcul des probabilités de Joseph Bertrand*. JEHPS 2-2 (2006), 1–44.
- [47] BRUNS H.: *Wahrscheinlichkeitsrechnung und Kollektivmasslehre*. Teubner, Leipzig und Berlin, 1906.
- [48] BUFFON G.-L. LECLERC DE: *Essai d'arithmétique morale*. Histoire naturelle, générale et particulière, servant de suite à l'Histoire naturelle de l'Homme, Suppl., tome IV, Imprimerie Royale, Paris, 1777, 46–148.
- [49] CANTOR G.: *Über unendliche lineare Punktmannigfaltigkeiten IV*. Mathematische Annalen 21 (1883), 51–58, 545–591.
- [50] CARNAP R.: *Logical Foundations of Probability*. Chicago University Press, Chicago, 1950.
- [51] CARTAN É.: *Le principe de dualité et certaines intégrales multiples de l'espace tangentiel et de l'espace réglé*. Bulletin de la Société Mathématique de France 24 (1896), 140–177.
- [52] CAUCHY A.-L.: *Mémoire sur la rectification des courbes et la quadrature des surfaces courbes*. Paris, 1832, 11 stran [litografie; přetištěno v Mémoires de l'Académie royale des sciences 22 (1850), 3–15; *Oeuvres complètes* 1/II, Gauthier-Villars, Paris, 1908, 167–177].
- [53] CAUCHY A.-L.: *Note sur divers théorèmes relatifs à la rectification des courbes, et à la quadrature des surfaces*. Comptes rendus 13 (1841), 1060–1065.
- [54] CAVALIERI B. F.: *Geometria indivisibilibus continuorum nova quadam ratione promota*. Clementis Ferronij, Bologna, 1635.
- [55] COPELAND A. H.: *Admissible Numbers in the Theory of Probability*. American Journal of Mathematics 50 (1928), 535–552.

- [56] COPELAND A. H.: *The Theory of Probability from the Point of View of Admissible Numbers*. Annals of Mathematical Statistics 3 (1932), 143–156.
- [57] CRAIG J.: *Theologiae christianae principia mathematica*. T. Child, London, 1699.
- [58] CRAMÉR H.: *Random Variables and Probability Distributions*. Cambridge University Press, Cambridge, 1937.
- [59] CRAMÉR H.: *Mathematical Methods in Statistics*. Princeton University Press, Princeton, 1946.
- [60] CROFTON W. M.: *Note on Local Probability*. Math. Questions 7 (1867), 84–86.
- [61] CROFTON W. M.: *Théorème sur une intégrale double définie*. Comptes rendus 65 (1867), 994–995.
- [62] CROFTON W. M.: *On the Theory of Local Probability, Applied to Straight Lines Drawn at Random in a Plane; the Methods Used Being Also Extended to the Proof of Certain New Theorems in the Integral Calculus*. Philosophical Transactions of the Royal Society of London 158 (1868), 181–199.
- [63] CROFTON W. M.: *Probability*. Encyclopedia Britannica 19 (1885), 768–788.
- [64] ČERVINKOVÁ-RIEGROVÁ M.: *Bernard Bolzano. Životopisný nástin*. Osvěta 11 (1881), 669–681, 765–779, 871–881, 973–990 [též samostatně: F. Šimáček, Praha, 1881].
- [65] ČIHÁK M.: *Pierre Simon de Laplace a inverzní pravděpodobnost*. PMFA 47 (2002), 9–21.
- [66] ČAPEK K.: *Hovory s T. G. Masarykem*. Spisy Karla Čapka, sv. XX, Československý spisovatel, Praha, 1990.
- [67] ČUPR K.: *Málo známé jubileum*. ČPMF 43 (1914), 482–489.
- [68] DALE A. I.: *On Bayes Theorem and the Inverse Bernoulli Theorem*. Historia Mathematica 15 (1988), 348–360.
- [69] DALE A. I.: *A History of Inverse Probability. From Thomas Bayes to Karl Pearson*. Springer, New York, Berlin, Heidelberg, 1999.
- [70] DASTON L.: *Classical Probability in the Enlightenment*. Princeton University Press, Princeton, 1988.
- [71] DEDEKIND, R.: *Was sind und was sollen die Zahlen?* Vieweg & Sohn, Braunschweig, 1887.
- [72] DELESSE M. A.: *Procédé mécanique pour déterminer la composition des roches*. Comptes rendus 25 (1847), 544–545.
- [73] DELESSE M. A.: *Procédé mécanique pour déterminer la composition des roches*. Annales des Mines 13 (1847), 379–388.
- [74] DITTRICH A.: *Karel Vorovka*. ČPMF 59 (1930), 9–21.
- [75] DITTRICH A.: *Vorovkův poměr k nauce o relativitě*. In [275], 64–74.
- [76] DOLEŽAL E.: *Emanuel Czuber*. Jahresbericht der DMV 37 (1928), 287–297.
- [77] DOOB J. L.: *Probability and Statistics*. Transactions of the American Mathematical Society 36 (1934), 759–775.
- [78] DOOB J. L.: *Stochastic Processes and Statistics*. Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States 20 (1934), 376–379.

- [79] DOPPLER CH.: *Arithmetik und Algebra. Mit besonderer Rücksicht auf die Bedürfnisse des practischen Lebens und der technischen Wissenschaften*. Prag, 1844.⁴³
- [80] DONKIN W.: *On Certain Questions Relating to the Theory of Probabilities*. The Philosophical Magazine, Series IV, 1 (1851), 353–368, 458–466; 2 (1851), 55–60.
- [81] DÖRGE K.: *Zu der von R. von Mises gegebenen Begründung der Wahrscheinlichkeitsrechnung*. Mathematische Zeitschrift 32 (1930), 232–258.
- [82] DUMMET M.: *Origins of Analytical Philosophy*. Duckworth, London, 1882.
- [83] DURDÍK J.: *O filosofii a činnosti Bernarda Bolzana*. Akademický čtenářský spolek, Praha, 1881.
- [84] DURDÍK P. (ed.): *Paedagogika pro střední školy*. Část I a II: F. Šimáček, Praha, 1882 a 1883; část III: F. A. Urbánek, Praha, 1890.
- [85] EDWARDS A. W. F.: *Is the Reference in Hartley (1749) to Bayesian Inference?* The American Statistician 40 (1986), 109–110.
- [86] EINHORN R.: *Vertreter der Mathematik und Geometrie an den Wiener Hochschulen 1900–1940*. Dissertationen der Technischen Universität Wien 43/II, Verband der wissenschaftlichen Gesellschaften Österreichs, Wien, 1985.
- [87] ELLIS R. L.: *On the Foundations of the Theory of Probabilities*. Transactions of the Cambridge Philosophical Society 8 (1849), 1–6.
- [88] ELLIS R. L.: *Remarks on the Fundamental Principle of the Theory of Probabilities*. Transactions of the Cambridge Philosophical Society 9 (1856), 605–608.
- [89] EXNER F.: *Ueber Nominalismus und Realismus*. Abhandlungen der Königlichen böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften 5/2 (1841–1842), 3–16.
- [90] EXNER F.: *Über Leibnitz'ens Universal-Wissenschaft*. Abhandlungen der Königlichen böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften 5/3 (1843), 3–40.
- [91] FABIAN F.: *Kdo je autorem axiomatiky podmíněných pravděpodobností?* In: Bečvář J., Bečvářová M. (ed.): *31. mezinárodní konference Historie matematiky*, Matfyzpress, Praha, 2010, 129–132.
- [92] FELS H.: *Die Verurteilung Bolzanos, dargestellt auf Grund der Prozeß-Akten*. Philosophisches Jahrbuch 44 (1931), 419–447.
- [93] FECHNER G.: *Kollektivmasslehre*. W. Engelmann, Leipzig, 1897 [G. F. Lipps, ed.].
- [94] FIALA J.: *Síla přesvědčení Václava Šimerky*. In: Pátý L. (ed.): *Jubilejní almanach Jednoty čs. matematiků a fyziků, 1862–1987*, JČMF, Praha, 1987, 97–106.
- [95] FIALA J.: *Poznání, pravda a nutnost I*. Vesmír 79 (2000), 264–265.
- [96] FIALA J.: *Analytická filosofie*. O.P.S., Plzeň – Nymburk, 2006 (3 svazky).
- [97] FICK A.: *Philosophischer Versuch über die Wahrscheinlichkeiten*. Stahel, Würzburg, 1883.
- [98] FINETTI B. DE: *Sul significato soggettivo della probabilità*. Fundamenta Mathematicae 17 (1931), 298–329 [anglický překlad: *On the Subjective Meaning of*

⁴³Knihu vydal Doppler pravděpodobně vlastním nákladem; místo vydavatele je zde uvedeno: *Zu haben beim Verfasser, Altstadt, Nro. 799*, což je adresa domu, v němž Doppler v posledních letech svého pražského pobytu bydlel.

- Probability*. In: Monari P., Cocchi D. (ed.): *Bruno de Finetti: Probabilità e induzione (Induction and Probability)*. CLUEB, Bologna, 1992, 291–321].
- [99] FINETTI B. DE: *Probabilismo. Saggio critico sulla teoria della probabilità e sul valore della scienza*. Logos, Napoli, 1931 [anglický překlad: *Probabilism. A Critical Essay on the Theory of Probability and on the Value of Science*. Erkenntnis 31 (1989), 169–223].
- [100] FINETTI B. DE: *Funzione caratteristica di un fenomeno aleatorio*. In: *Atti del Congresso Internazionale dei Matematici Bologna 6*, N. Zanichelli, Bologna, 1932, 179–190.
- [101] FINETTI B. DE: *La prévision: ses lois logiques, ses sources subjectives*. Annales de l'Institut Henri Poincaré 7 (1937), 1–68.
- [102] FINETTI B. DE: *Probability, Induction and Statistics*. Wiley, New York, 1972.
- [103] FINETTI B. DE: *Filosofia della probabilità*. Il Saggiatore, Milano, 1995 [Mura A., ed.].
- [104] FINETTI B. DE: *Philosophical Lectures on Probability*. Synthese Library 340, Springer, 2008 [Mura A., ed.; přepracovaná anglická verze knihy [103], anglický překlad: H. Hosni].
- [105] FIORETTI G.: *No Faith, No Conversion. The Evolution of Keynes's Ideas on Uncertainty under the Influence of Johannes von Kries*. In: Runde J., Mizuhara S. (ed.): *The Philosophy of Keynes's Economics: Probability, Uncertainty and Convention*, Routledge, London, 2003, 130–142.
- [106] FOLTA J.: *Život a vědecké snahy Bernarda Bolzana*. In: [169], 11–29; zkrácená verze se stejným názvem: *Matematika a fyzika ve škole 12* (1981–82), 85–104.
- [107] FONTENELLE B. LE B. DE: *Histoire de l'Académie royale des sciences (année 1733)*. Imprimerie Royale, Paris, 1735.
- [108] FRAASSEN B. VAN: *Belief and the Problem of Ulysses and the Sirens*. Philosophical Studies 77 (1995), 7–37.
- [109] FRANCI R.: *Una soluzione esatta del problema delle parti in un manoscritto della prima metà del Quattrocento*. Bollettino di Storia delle Scienze Matematiche 22 (2002), 253–259.
- [110] FRANCI R.: *Il problema delle parti nel codice Urb. Lat. 291 della Biblioteca Apostolica Vaticana*. Tamtéž, 260.
- [111] FRANKLIN J.: *The Science of Conjecture: Evidence and Probability before Pascal*. The Johns Hopkins University Press, Baltimore, 2001.
- [112] FRANKLIN J.: *Resurrecting Logical Probability*. Erkenntnis 55 (2001), 277–305.
- [113] FRÉCHET M.: *Remarque sur les probabilités continues*. Bulletin des Sciences Mathématiques (2) 45 (1921), 87–88.
- [114] FRÉCHET M., HALBWACHS M.: *Calcul des probabilités a la portée de tous*. Dunod, Paris, 1924.
- [115] FRIES J. F.: *Versuch einer Kritik der Principien der Wahrscheinlichkeitsrechnung*. F. Vieweg, Braunschweig, 1842.
- [116] GALAVOTTI M. C.: *The Modern Epistemic Interpretations of Probability: Logicism and Subjectivism*. In: Gabbay D. M., Woods J., Hartmann S. (ed.): *Handbook of the History of Logic. Volume 10: Inductive Logic*, North-Holland, Oxford, 2011, 153–203.

- [117] GEBAUER J.: *Potřeba dalších zkoušek rukopisu Královédvorského a Zelenohorského*. Athenaeum 3 (1886), 152–164.
- [118] GÉRANDO, J. M. DE: *Histoire comparée des systèmes de philosophie, considérés relativement aux principes des connaissances humaines*. Henrichs, Paris, 1804.
- [119] GIGERENZER G.: *Calculated Risks. How to Know When Numbers Deceive You*. Simon & Schuster, New York, 2002.
- [120] GILLIES D.: *Philosophical Theories of Probability*. Routledge, London, 2000.
- [121] GLAGOLEV A. A.: *O geometričeskich metodach količestvennogo mineralogičeskogo analiza gornych porod*. Trudy Instituta prikladnoj mineralogii 59 (1933), 1–47.
- [122] GLIVENKO V. I.: *Kurs teorii verojatnostej*. GONTI, Moskva, 1939.
- [123] GLIVENKO V. I.: *Teorie pravděpodobnosti*. Přírodovědecké nakladatelství, Praha, 1950 [český překlad knihy [122]: K. Rychlík].
- [124] GNEDENKO B. V.: *Kurs teorii verojatnostej*. Nauka, Moskva, 1950.
- [125] GODFRAY H.: *On some Problems in the Theory of Chances*. Math. Questions 6 (1866), 72–74.
- [126] GODFRAY H.: *At Random*. Math. Questions 7 (1867), 65–67.
- [127] GOLDSTEIN, L.: *How Original a Work is the Tractatus Logico-Philosophicus?* Philosophy 77 (2002), 421–446.
- [128] GRATTAN-GUINNESS I.: *A Note on the Educational Times and Mathematical Questions*. Historia Mathematica 19 (1992), 76–78.
- [129] S'GRAVESANDE W. J.: *Introductio ad philosophiam, logicam et metaphysicam*. Leyden, 1736.
- [130] S'GRAVESANDE W. J.: *Einleitung in die Weltweisheit*. C. Ch. Kümmel, Halle, 1755 [německý překlad spisu [129]].
- [131] HACKING I.: *The Emergence of Probability. A Philosophical Study of Early Ideas about Probability Induction and Statistical Inference*. Cambridge University Press, New York, 1975.
- [132] HÁJEK A.: *What Conditional Probability Could not Be*. Synthese 137 (2003), 273–323.
- [133] HALD A.: *A History of Probability and Statistics and Their Applications before 1750*. J. Wiley & Sons, New York, 1990.
- [134] HALD A.: *A History of Mathematical Statistics From 1750 to 1930*. J. Wiley & Sons, New York, 1998.
- [135] HALLEY E.: *An Estimate of the Degrees of Mortality of Mankind, drawn from curious Tables of the Births and Funerals at the City of Breslaw; with an Attempt to ascertain the Price of Annuities upon Lives*. Philosophical Transactions 7 (1693), 596–610.
- [136] HAMANN B.: *Die Habsburger. Ein biographisches Lexikon*. C. Ueberreuter, Wien, 1988 [český překlad M. a M. Kouřimských: *Habsburkové. Životopisná encyklopedie*, Brána, Praha, 1996].
- [137] HARTLEY D.: *Observations on Man, His Frame, His Duty, and His Expectations*. S. Richardson, London, 1749.

- [138] HAVLOVÁ V., MAZLIAK L., ŠIŠMA P.: *Le début des relations mathématiques franco-tchécoslovaques vu à travers la correspondance Hostinský-Fréchet*. JEHPs 1-1 (2005), 1–18.
- [139] HEIDELBERGER M.: *Origins of the Logical Theory of Probability: von Kries, Wittgenstein, Waismann*. International Studies in Philosophy of Science 15 (2001), 177–188.
- [140] HEIS E.: *Sammlung von Beispielen und Aufgaben aus der allgemeinen Arithmetik und Algebra. Für Gymnasien, Realschulen, höhere Bürgerschulen und Gewerbschulen in systematischer Folge bearbeitet*. M. DuMont-Schauberg, Köln, 1837.
- [141] HELM G.: *Die Wahrscheinlichkeitslehre als Theorie der Kollektivbegriffe*. Annalen der Naturphilosophie 1 (1902), 364–384.
- [142] HOCHKIRCHEN T.: *Wahrscheinlichkeitsrechnung im Spannungsfeld von Maß- und Häufigkeitstheorie – Leben und Werk des „Deutschen“ Mathematikers Erhard Tornier (1894–1982)*. NTM Zeitschrift für Geschichte der Wissenschaften, Technik und Medizin 6 (1998), 22–41.
- [143] HOPF E.: *On Causality, Statistics, and Probability*. Journal of Mathematics and Physics 13 (1934), 51–102.
- [144] HOSTINSKÝ B.: *Nové řešení úlohy o jehle*. Rozpravy ČAVU 26 (1917), 8 stran.
- [145] HOSTINSKÝ B.: *Sur une nouvelle solution du problème de l'aiguille*. Bulletin des Sciences Mathématiques 44 (1920), 126–136.
- [146] HOSTINSKÝ B.: *Sur les probabilités géométriques*. MU, Brno, 1925.
- [147] HOSTINSKÝ B.: *Geometrické pravděpodobnosti*. JČMF, Praha, 1926.
- [148] HOUDEK F.: *Dějepis Jednoty českých matematiků v Praze*. JČM, Praha, 1926.
- [149] HROMÁDKO F., STRNAD A.: *Sbírka úloh z algebry pro vyšší třídy středních škol*. JČM, Praha, 1876.
- [150] HUME D.: *Philosophical Essays concerning Human Understanding*. A. Millar, London, 1748 [od roku 1756 součástí [153], ve vydání z roku 1858 poprvé pod názvem *An Enquiry Concerning Human Understanding*].
- [151] HUME D.: *An Enquiry Concerning the Principles of Morals*. A. Millar, London, 1751.
- [152] HUME D.: *Philosophische Versuche Ueber Die Menschliche Erkenntnis*. G. C. Grund und A. H. Holle, Hamburg und Leipzig, 1755 [německý překlad spisu [150] a poznámky: J. G. Sulzer (anonymně)].
- [153] HUME D.: *Essays and Treatises on Several Subjects*. A. Millar, London, 1756 [druhé upravené vydání: tamtéž, 1758].
- [154] HUME D.: *Eine Untersuchung über die Prinzipien der Moral*. C. Konegen, Wien, 1883 [německý překlad spisu [151], předmluva a rejstřík: T. G. Masaryk].
- [155] HUME D.: *Zkoumání o zásadách mravnosti a Zkoumání o rozumu lidském*. J. Laichter, Praha, 1899 [český překlad spisu [150] a [151]: J. Škola].
- [156] HUME D.: *Zkoumání lidského rozumu*. SPN, Praha, 1971 [český překlad spisu [150]: V. Gaja].
- [157] HUME D.: *Zkoumání o lidském rozumu*. Svoboda, Praha, 1996 [český překlad spisu [150]: J. Moural].

- [158] HUSSERL E.: *Logische Untersuchungen. Erster Teil: Prolegomena zur reinen Logik*. Max Niemeyer, Halle, 1900.
- [159] HUSSERL E.: *Logická zkoumání I. Prolegomena k čisté logice*. Knihovna novověké tradice a současnosti, sv. 77, Oikoymenh, Praha, 2009 [český překlad spisu [158]: K. S. Montagová, F. Karfík].
- [160] HUYGENS CH.: *De ratiociniis in ludo aleae*. In: [343], 517–534.
- [161] HYKŠOVÁ M.: *Karel Rychlík*. Edice Dějiny matematiky, sv. 22, Prometheus, Praha, 2003.
- [162] HYKŠOVÁ M.: *Historické počátky teorie her*. In: Bečvář J., Fuchs E. (ed.): *Matematika v proměnách věků III*, edice Dějiny matematiky, sv. 24, VCDV, Praha, 2004, 69–98.
- [163] HYKŠOVÁ M.: *Origins of Axiomatic Probability Theory in Bohemia*. In: Hykšová M., Reich U. (ed.): *Wanderschaft in der Mathematik*, Dr. Erwin Rauner Verlag, Augsburg, 2006, 136–146.
- [164] HYKŠOVÁ M.: *Philosophical Conception of Probability in the Work of T. G. Masaryk and K. Vorovka*. Informační Bulletin České statistické společnosti 22 (2010), č. 3, 73–80.
- [165] HYKŠOVÁ M.: *Stereologie – poučení z historie*. In: Lávička M., Šír Z., Šrubař J. (ed.): *30. konference o geometrii a grafice*, Matfyzpress, Praha, 2010, 111–118.
- [166] HYKŠOVÁ M., KALOUSOVÁ A., SAXL I.: *Early History of Geometric Probability and Stereology*. Image Analysis and Stereology 31 (2012), 16 stran [v tisku].
- [167] JANOTA L.: *Vorovkovy přednášky*. In: [275], 109–113.
- [168] JARNÍK V.: *O funkci Bolzanově*. ČPMF 51 (1922), 248–264.
- [169] JARNÍK V.: *Bolzano a základy matematické analýzy*. JČSMF, Praha, 1981 [též v angl. překladu J. Jarníka: *Bolzano and the Foundations of Mathematical Analysis*].
- [170] JAŠEK M.: *Aus dem handschriftlichen Nachlass B. Bolzano's*. Věstník KČSN 1920–21, č. 1, 1–32.
- [171] JAŠEK M.: *Funkce Bolzanova*. ČPMF 51 (1922), 69–76.
- [172] JAŠEK M.: *Über den wissenschaftlichen Nachlaß Bernard Bolzanos*. Jahresbericht DMV 31 (1922), 2. Abt., 109–110.
- [173] JAŠEK M.: *O funkcích s nekonečným počtem oscilací v rukopisech Bernarda Bolzana*. ČPMF 53 (1923–24), 102–109.
- [174] JAURIS M. (ed.): *Bernard Bolzano 1781–1848*. Univerzita Karlova, Praha, 1981.
- [175] JEFFREYS H.: *Theory of Probability*. Clarendon Press, Oxford, 1939 [2. pozměněné vydání: 1948].
- [176] JOHANNSEN A.: *A Planimeter Method for the Determination of the Percentage Composition of Rocks*. Journal of Geology 27 (1919), 276–285.
- [177] JOHNSON W. E.: *Logic*. Cambridge University Press, Cambridge, 1921 (Part I), 1922 (Part II), 1924 (Part III).
- [178] JOHNSON W. E.: *Logic. Probability: The Relations of Proposal to Supposal; Probability: Axioms; Probability: The Deductive and the Inductive Problems*. Mind 41 (1932), 1–16, 281–296, 409–423.

- [179] JOLY J.: *The Petrological Examination of Paving-Sets*. Proceedings of the Royal Dublin Society 10 (1903), 62–92.
- [180] KALOUSOVÁ A.: *The Origins of the Geometric Probability in England*. In: Šafránková J., Pavlů J. (ed.): *WDS'08*, part 1, Matfyzpress, Praha, 2008, 7–12.
- [181] KALOUSOVÁ A.: *Georges-Louis Leclerc de Buffon*. In: Bečvář J., Bečvářová M. (ed.): *29. mezinárodní konference Historie matematiky*, Matfyzpress, Praha, 2008, 137–140.
- [182] KALOUSOVÁ A.: *Stereology in the 19th Century: Joseph-Émile Barbier*. In: Capasso V. et al. (ed.), *Stereology and Image Analysis*, Esculapio, Bologna, 2009, 167–172.
- [183] KALOUSOVÁ A.: *Joseph-Émile Barbier a stereologie v 19. století*. Informační Bulletin České statistické společnosti 21 (2009), č. 1, 10–18.
- [184] KALOUSOVÁ A.: *Zobecnění Buffonovy úlohy o jehle*. In: Bečvář J., Bečvářová M. (ed.): *31. mezinárodní konference Historie matematiky*, Matfyzpress, Praha, 2010, 165–168.
- [185] KALOUSOVÁ A.: *Joseph Bertrand*. Informační Bulletin České statistické společnosti 22 (2010), č. 3, 10–18.
- [186] KAMKE E.: *Einführung in die Wahrscheinlichkeitstheorie*. S. Hirzel, Leipzig, 1932.
- [187] KAPLAN M., KAPLANOVÁ E.: *Chances are... Adventures in Probability*. Viking Penguin, New York, 2006.
- [188] KAPLAN M., KAPLANOVÁ E.: *Šance je, že... Dobrodružství v pravděpodobnosti*. Triton, Praha, 2008 [český překlad knihy [187]: M. Čtrnáct].
- [189] KAUCKÝ J.: *Úvod do počtu pravděpodobnosti a teorie statistiky*. Prometheus, Praha, 1934.
- [190] KENDALL M. G., MORAN P. A. P.: *Geometric Probability*. Hafner Publishing Company, New York, 1963.
- [191] KENESSEY Z.: *The Partnership of Official Statistics and Academia: the International Context*. In: Malaguerra C., Morgenthaler S., Ronchetti E. (ed.): *Conference on Statistical Science Honouring the Bicentennial of Stefano Franscini's Birth*, Birkhäuser, Basel, 1997, 33–47.
- [192] KERRY B.: *Ueber Anschauung und ihre psychische Verarbeitung*. Vierteljahresschrift für wissenschaftliche Philosophie 9 (1885), 433–493; 10 (1886), 419–467; 11 (1887), 53–116; 249–307; 13 (1889), 71–124; 392–419; 14 (1890), 317–353; 15 (1891), 127–167.
- [193] KEYNES J. M.: *A Treatise on Probability*. Macmillan, London, 1921.
- [194] KLAIN D. A., ROTA G. C.: *Introduction to Geometric Probability*. Cambridge University Press, Cambridge, 1997.
- [195] KNOODT P.: *A. Günther*. W. Braumüller, Wien, 1881.
- [196] KOLMOGOROV A. N.: *Grundbegriffe der Wahrscheinlichkeitsrechnung*. Springer, Berlin, 1933.
- [197] KOSEL H. C. (ed.): *Deutsch-Österreichisches Künstler- und Schriftsteller-Lexikon. Zweiter Band*. Lechner & Sohn, Wien, 1906.
- [198] KOTARBIŃSKI T.: *Karol Vorovka* †. Przegląd Filozoficzny 32 (1929), 152 [viz též [275], str. 202].

- [199] KRIES J. VON: *Die Principien der Wahrscheinlichkeitsrechnung. Eine logische Untersuchung*. Akad. Verlagsbuchhandlung von J. C. B. Mohr, Freiburg, 1886.
- [200] KÜNNE W.: *Bernard Bolzano's 'Wissenschaftslehre' and Polish Analytic Philosophy between 1894 and 1935*. In: Hintikka J., Czarnecki T., Kijania-Placek K., Placek T., Rojszczak A. (ed.): *Philosophy and Logic: In Search of the Polish Tradition. Essays in Honor of Jan Woleński on the Occasion of His 60th Birthday*, Synthese Library 323, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht, 2003, 179–192.
- [201] KÜNNE W., SIEBEL M., TEXTOR M. (ed.): *Bolzano and Analytic Philosophy*. Grazer Philosophische Studien 53, Graz, 1997.
- [202] KVĚT F. B.: *Leibnitz'ens Logik. Nach den Quellen dargestellt*. F. Tempsky, Praha, 1857.
- [203] LACROIX S.-F.: *Traité élémentaire du Calcul des Probabilités*. V. Coucier, Paris, 1816.
- [204] LAMBALGEN M. VAN: *Randomness and foundations of probability: von Mises' axiomatisation of random sequences*. In: Ferguson T. S., Shapley L. S., MacQueen J. B. (ed.): *Probability, Statistics and Game Theory: Papers in Honour of David Blackwell*, Institute for Mathematical Statistics Monograph, Hayward, 1996, 347–367.
- [205] LÄMMELE R.: *Untersuchungen über die Ermittlung von Wahrscheinlichkeiten*. Dissertation, Universität Zürich, 1904 [úryvky otištěny v [338], 367–377].
- [206] LANDERER CH.: *Výuka logiky a psychologie na rakouských gymnáziích: Zimmermann, Lindner a jejich následný vliv*. Filosofický časopis 57 (2009), 555–575.
- [207] LANGE F. A.: *Logische Studien: Ein Beitrag zur Neubegründung der formalen Logik und der Erkenntnistheorie*. J. Baedeker, Iserlohn, 1877 [H. Cohen, ed.].
- [208] LAPLACE P. S. DE: *Théorie analytique des probabilités*. Imprim. Royale, Paris, 1812.
- [209] LAPLACE P. S. DE: *Essai philosophique sur les probabilités*. V. Courcier, Paris, 1814.
- [210] LÁSKA V.: *Počet pravděpodobnosti*. ČMT, Praha, 1921.
- [211] LEIBNIZ G. W.: *Nouveaux Essais sur l'entendement humain*. In: Raspe R. E.: *Oeuvres philosophiques latines & françoises de feu Mr. de Leibnitz*, J. Schreuder, Amsterdam et Leipzig, 1765.
- [212] LINDNER G. A.: *Lehrbuch der formalen Logik nach genetischer Methode*. Leykam, Graz, 1861.
- [213] LOÈVE M.: *Probability Theory: Foundations, Random Sequences*. Van Nostrand, Princeton, 1955.
- [214] LÖWE J. H.: *Über den Begriff der Logik und ihre Stellung zu anderen philosophischen Disciplinen*. W. Braumüller, Wien, 1849.
- [215] LÖWE J. H.: *Johann Emanuel Veith: Eine Biographie*. W. Braumüller, Wien, 1879.
- [216] LÖWE J. H.: *Lehrbuch der Logik*. W. Braumüller, Wien, 1881.
- [217] ŁOMNICKI Z., ULAM S.: *Sur la théorie de la mesure dans les espaces combinatoires et son application au calcul des probabilités. I. Variables indépendantes*. Fundamenta Mathematicae 23 (1934), 237–278.

- [218] LOUŽIL J.: *Bernard Bolzano*. Melantrich, Praha, 1978.
- [219] LUKASIEWICZ J.: *Die logische Grundlagen der Wahrscheinlichkeitsrechnung*. Akademie der Wissenschaften, Krakau, 1913.
- [220] MAČÁK K.: *Bernard Bolzano a počet pravděpodobnosti*. In: Bečvář J., Fuchs E. (ed.): *Matematika v 19. století*, edice Dějiny matematiky, sv. 3, Prometheus, Praha, 1996, 39–55.
- [221] MAČÁK K.: *Huygensův spis „De ratiociniis in ludo aleae“ (K 300. výročí úmrtí Christiana Huygense)*. PMFA 41 (1996), 180–197.
- [222] MAČÁK K.: *Poznámky k formování teorie pravděpodobnosti v 17. a 18. století*. In: Bečvář J., Fuchs E. (ed.): *Historie matematiky II*, edice Dějiny matematiky, sv. 7, Prometheus, Praha, 1997, 29–67.
- [223] MAČÁK K.: *Počátky počtu pravděpodobnosti*. Edice Dějiny matematiky, sv. 9, Prometheus, Praha, 1997.
- [224] MAČÁK K.: *Poznámky k formování kombinatoriky v 16. a 17. století*. In: Bečvář J., Fuchs E. (ed.): *Matematika v 16. a 17. století*, edice Dějiny matematiky, sv. 12, Prometheus, Praha, 1999, 237–257.
- [225] MAČÁK K.: *Vývoj teorie pravděpodobnosti v českých zemích do roku 1938*. Edice Dějiny matematiky, sv. 26, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Praha, 2005.
- [226] MACHOVEC F.: *Algebra pro vyšší třídy škol středních. Vydání pro gymnasia*. F. Tempský, Praha, 1886.
- [227] MACHOVEC F.: *Algebra pro vyšší třídy škol středních. Vydání pro reálky*. F. Tempský, Praha, 1886.
- [228] MÁLEK K.: *Případ Emanuela Czubera*. Pojistný obzor 1 (1922–23), 94–98.
- [229] MARBE, K.: *Die Gleichförmigkeit der Welt*. O. Beck, München, 1916.
- [230] MARINOFF L.: *A Resolution of Bertrand's Paradox*. Philosophical Science 61 (1994), 1–24.
- [231] MARKOV A. A.: *K voprosu o razorenii igrokov*. Bulletin de la Société Mathématique de Kazan (Série 2) 13 (1905), 38–45.
- [232] MARVAN M. a kol.: *Dějiny pojišťovnictví v Československu. 1. díl*. Novinář, Praha, 1989.
- [233] MAZLIAK L.: *An Introduction to Karel Vorovka's Philosophy of Randomness*. JEHPS 3 (2007), no. 2, 14 stran.
- [234] MEINONG A.: *Über Möglichkeit und Wahrscheinlichkeit: Beiträge zur Gegenstandstheorie und Erkenntnistheorie*. J. A. Barth, Leipzig, 1915.
- [235] MENDELSSOHN M.: *Gedanken von der Wahrscheinlichkeit*. In: *Vermischte Abhandlungen und Urtheile über das Neueste aus der Gelehrsamkeit*, Theil 3, Ch. F. Voß, Berlin, 1756, 3–26 [vydáno anonymně].
- [236] MENDELSSOHN M.: *Über die Wahrscheinlichkeit*. In: *Philosophische Schriften*, Theil 2, Ch. F. Voß, Berlin, 1761, 241–283 [upravená verze [236]; 2. vyd.: 1777].
- [237] MEUSNIER N.: *Le problème des partis peut-il être d'origine arabo-musulmane?* JEHPS 3 (2007), No. 1, 1–14.
- [238] MEYER A.: *Cours de calcul des probabilités: fait à l'Université de Liège de 1849 à 1857*. F. Hayez, Bruxelles, 1874 [Folie F., ed.].

- [239] MIKULČÁK J.: *Nástin dějin vzdělávání v matematice (a také školy) v českých zemích do roku 1918*. Edice Dějiny matematiky, sv. 42, Matfyzpress, Praha, 2010.
- [240] MILL J. S.: *A System of Logic, Ratiocinative and Inductive, Being a Connected View of the Principles of Evidence, and the Methods of Scientific Investigation*. J. W. Parker, London, 1843.
- [241] MISES R. VON: *Grundlagen der Wahrscheinlichkeitsrechnung*. Mathematische Zeitschrift 5 (1919), 52–99.
- [242] MISES R. VON: *Wahrscheinlichkeit, Statistik und Wahrheit*. Springer, Wien, 1928.
- [243] MISES R. VON: *Wahrscheinlichkeitsrechnung und ihre Anwendung in der Statistik und theoretischen Physik*. F. Deuticke, Leipzig und Wien, 1931.
- [244] MOIVRE A.: *De Mensura Sortis, Seu, De Probabilitate Eventuum in Ludis a Casu Fortuito Pendentibus*. Philosophical Transactions 27 (1711), 213–243.
- [245] MOIVRE A.: *The Doctrine of Chances: or, A Method of Calculating the Probability of Events in Play*. W. Pearson, London, 1718 [2. vyd.: 1738, 3. vyd.: 1756].
- [246] MOIVRE A.: *Annuities upon Lives, or, the Valuation of Annuities upon any Number of Lives, as also, of Reversions to which is Added, an Appendix Concerning the Expectations of Life, and Probabilities of Survivorship*. W. P., London, 1725.
- [247] MONTMORT P. R. DE: *Essay d'Analyse sur les Jeux de Hazard*. Paris, 1708 [2. rozšířené vydání: 1713].
- [248] MOURAL J.: *The Reception of David Hume in Czech Thought*. In: Jones P. (ed.): *The Reception of David Hume in Europe*, Thoemmes Continuum, London, 2005, 268–279.
- [249] NEJEDLÝ Z.: *T. G. Masaryk*. Melantrich, Praha, 1930 (část I/1), 1931 (část I/2), 1932 (část II), 1935 (část III), 1937 (část IV).
- [250] NEMEC N.: *Die heimlichen Ehen der Erzherzöge Heinrich und Ferdinand Karl. Ein Vergleich*. N. Nemeč, Wien, 2005.
- [251] NEWTON I.: *The Mathematical Papers of Isaac Newton*. Vol. I. Cambridge University Press, Cambridge, 61–62 [Whiteside D. T., ed.].
- [252] NOVÁK J.: *On Masaryk*. Edice *Studien zur österreichischen Philosophie*, sv. 13, Rodopi, Amsterdam, 1988.
- [253] NOVOTNÝ Z.: *Humova skepse v Masarykově pojednání o počtu pravděpodobnosti a dalších pracích*. *Teorie vědy* 33 (2011), 179–203.
- [254] OLSON R.: *Science Deified & Science Defied. The Historical Significance of Science in Western Culture. Volume 2*. University of California Press, Berkeley and Los Angeles, 1990.
- [255] OPAT J.: *Filosof a politik T. G. Masaryk. 1882–1893*. Melantrich, Praha, 1990.
- [256] PÁNEK A.: *Poučka binomiální v počtu pravděpodobnosti*. *ČPMF* 5 (1876), 178–182.
- [257] PÁNEK A.: *Příspěvek k počtu pravděpodobnosti*. *ČPMF* 5 (1876), 221–226 [vyšlo rovněž jako samostatný spis [258]].
- [258] PÁNEK A.: *Příspěvek k počtu pravděpodobnosti*. E. Grégr, Praha, 1876 [vlastním nákladem].

- [259] PÁNEK A.: *O mathematické a morální naději*. ČPMF 6 (1877), 69–76, 122–130, 218–224; 7 (1878), 78–91 [vyšlo rovněž jako samostatný spis [260]].
- [260] PÁNEK A.: *O mathematické a morální naději*. E. Grégr, Praha, 1877 [vlast. nákl.].
- [261] PÁNEK A.: *Experimentální určení Ludolfského čísla π* . ČPMF 10 (1881), 272–275.
- [262] PÁNEK A.: *Počet pravděpodobnosti v geometrii*. ČPMF 11 (1882), 121–122.
- [263] PÁNEK A.: *Pravděpodobnost a posteriori*. ČPMF 12 (1883), 227–232, 281–294.
- [264] PÁNEK A.: *Příspěvek k počtu pravděpodobnosti*. ČPMF 13 (1884), 268–271.
- [265] PÁNEK A.: *Úloha z počtu pravděpodobnosti*. ČPMF 15 (1886), 271–273.
- [266] PÁNEK A.: *Život a působení p. Václava Šimerky*. ČPMF 17 (1888), 253–255.
- [267] PÁNEK A.: *Mathematika. (Arithmetika, algebra, planimetrie, trigonometrie, stereometrie, analyt. geometrie.)* I. L. Kobr, Praha, 1890 [zvláštní otisk z [84], III. část, str. 454–463].
- [268] PÁNEK A.: *Řešení Laurentovy úlohy z počtu pravděpodobnosti*. ČPMF 20 (1891), 94–97.
- [269] PÁNEK A.: *O jistém problému z počtu pravděpodobnosti*. ČPMF 20 (1891), 105–107.
- [270] PÁNEK A.: *Problém z geometrické pravděpodobnosti*. ČPMF 20 (1891), 148–150.
- [271] PAVLÍKOVÁ M.: *Působení Bernarda Bolzana na pražské univerzitě*. Zprávy archivu Univerzity Karlovy 3 (1980), 5–31.
- [272] PAVLÍKOVÁ M.: *Bolzanovo působení na pražské univerzitě*. UK, Praha, 1985.
- [273] PAVLINCOVÁ H.: *Karel Vorovka. Cesta matematika k filosofii*. Filosofia, Praha, 2010.
- [274] PEIFFER J.: *Jacob Bernoulli, teacher and rival of his brother Johann*. JEHP 2 (2006), no. 1, 22 stran.
- [275] PELIKÁN F. (ed.): *Vorovkův sborník*. Čsl. grafická unie, Praha, 1937.
- [276] PELIKÁN F.: *Osobnost a dílo Karla Vorovky*. In [275], 3–24.
- [277] PETRŽÍLKA, V.: *Ocenění prací P. Václava Šimerky*. ČPMF 55 (1926), 352–360.
- [278] PFIEFER R. E.: *The Historical Development of J. J. Sylvester's Four Point Problem*. Mathematical Magazine 62 (1989), 309–317.
- [279] PLATO J VON.: *Creating Modern Probability. Its Mathematics, Physics and Philosophy in Historical Perspective*. Cambridge Univ. Press, Cambridge, 1994.
- [280] POINCARÉ H.: *Calcul des Probabilités*. G. Carré, Paris, 1896 [druhé upravené vydání: Gauthier-Villars, Paris, 1912].
- [281] POINCARÉ H.: *La science et l'hypothese*. Flammarion, Paris, 1902.
- [282] POINCARÉ H.: *La valeur de la science*. Flammarion, Paris, 1905.
- [283] POINCARÉ H.: *Science et méthode*. Flammarion, Paris, 1908.
- [284] POINCARÉ H.: *Číslo – prostor – čas*. OPS, Plzeň, 2010.
- [285] POISSON S.-D.: *Recherches sur la probabilité des jugements en matière criminelle et en matière civile, précédées des règles générales du calcul des probabilités*. Bachelier, Paris, 1837.

- [286] POKORNÝ M.: *Dra Richarda Baltzera Základové matematiky. Díl Prvý. Prostá aritmetika, obecná aritmetika, algebra*. Theodor Mourek, Praha, 1874 [český překlad 4. vydání knihy [7] R. Baltzera z roku 1872].
- [287] POLÁK S.: *T. G. Masaryk. Za ideálem a pravdou*. MÚ AV ČR, Praha, 2000 (1. díl), 2001 (2. díl), 2004 (3. díl), 2005 (4. díl), 2009 (5. díl).
- [288] PÓLYA G.: *Über geometrische Wahrscheinlichkeiten*. Sitzungsberichte Math. 126 (1917), 319–328.
- [289] POPPER K.: *Logik der Forschung*. Springer, Wien, 1935.
- [290] POPPER K.: *A set of Independent Axioms for Probability*. Mind 47 (1938), 275–277.
- [291] POPPER K.: *Two Autonomous Axiom Systems for the Calculus of Probabilities*. The British Journal for the Philosophy of Science 6 (1955), 51–57.
- [292] POPPER K.: *The Logic of Scientific Discovery*. Hutchinson, London, 1959 [rozšířený anglický překlad knihy [289]].
- [293] POSEJPAL V.: *Dějepis Jednoty českých matematiků*. JČM, Praha, 1912.
- [294] PŘÍHONSKÝ F.: *Neuer Anti-Kant oder Prüfung der Kritik der reinen Vernunft nach den in Bolzano's Wissenschaftslehre niedergelegten Begriffen*. A. Weller, Bautzen, 1850.
- [295] PŘÍHONSKÝ F.: *Die Atomlehre des seligen Bolzano*. A. Weller, Bautzen, 1857.
- [296] RADON J.: *Emanuel Czuber zum Gedächtnis*. Nachrichten der Österreichischen Mathematischen Gesellschaft 5 (1951), č. 13, 11–13.
- [297] RAMSEY F. P.: *Truth and Probability*. In: Braithwaite R. B. (ed.): *The Foundations of Mathematics and Other Logical Essays*, Routledge, London, 1931, 156–198.
- [298] REICHENBACH H.: *Der Begriff der Wahrscheinlichkeit für die mathematische Darstellung der Wirklichkeit*. Barth, Leipzig, 1916.
- [299] REICHENBACH H.: *Wahrscheinlichkeitslehre*. A. W. Sijthoff, Leiden, 1935.
- [300] RÉNYI A.: *On a New Axiomatic Theory of Probability*. Acta Mathematica Academiae Scientiarum Hungaricae 6 (1955), 285–335.
- [301] RÉNYI A.: *Axiomatischer Aufbau der Wahrscheinlichkeitsrechnung*. In: Gnedenko B. W., Richter W. (ed.): *Bericht über die Tagung Wahrscheinlichkeitsrechnung und Mathematische Statistik in Berlin vom 19. bis 22. Oktober 1954*, VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften, Berlin, 1956, 7–15.
- [302] RÉNYI A.: *On Conditional Probability Spaces Generated by a Dimensionally Ordered Set of Measures*. Teorija verojatnostej i jejo primenenija 1 (1956), 61–71.
- [303] RÉNYI A.: *Wahrscheinlichkeitsrechnung mit einem Angang über Informationstheorie*. VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften, Berlin, 1962.
- [304] RÉNYI A.: *Teorie pravděpodobnosti*. Academia, Praha, 1972 [český překlad [303]].
- [305] RISSER R.: *Applications de la statistique á la démographie et á la biologie*. Gauthier-Villars, Paris, 1932.
- [306] ROEPER P., LEBLANC H.: *Probability Theory and Probability Logic*. University of Toronto Press, Toronto, 1999.
- [307] ROSENTHAL J. S.: *Struck by Lightning. The Curious World of Probabilities*. Harper Collins, Toronto, 2005.

- [308] ROSENTHAL J. S.: *Zasažen bleskem. Podivuhodný svět pravděpodobností*. Academia, Praha, 2008 [český překlad knihy [307]: M. Hykšová].
- [309] ROSI WAL A.: *Ueber geometrische Gesteinsanalysen. Ein einfacher Weg zur ziffermässigen Feststellung des Quantitätsverhältnisses der Mineralgestandtheile gemengter Gesteine*. Verhandlungen der k. k. Geologischen Reichsanstalt 5-6 (1898), 143–175.
- [310] RYCHLÍK K.: *Über eine Funktion aus Bolzanos handschriftlichen Nachlasse*. Věstník KČSN 1921–22, č. 4, 6 stran.
- [311] RYCHLÍK K.: *Poznámka k Böhmerovým nepravidelným posloupnostem*. Rozpravy II. třídy ČAVU 43 (1933), č. 8, 4 strany.
- [312] RYCHLÍK K.: *Bemerkung zu regellosen Folgen von Böhmer nepravidelným posloupnostem*. Bulletin internat. 34 (1933), 15–16.
- [313] RYCHLÍK K.: *Počet pravděpodobnosti*. JČMF, Praha, 1938.
- [314] RYCHLÍK K.: *Bolzanův pobyt v Liběchově*. Matematika ve škole 9 (1959), 111–113.
- [315] RYCHLÍK K.: *Theorie der reelen Zahlen im Bolzanos handschriftlichen Nachlasse*. Nakladatelství ČSAV, Praha, 1962.
- [316] SANTALÓ, L. A.: *Integral Geometry and Geometric Probability*. Addison-Wesley, Reading, 1976.
- [317] SAVAGE L. J.: *The Foundations of Statistics*. J. Wiley, 1954 [2. vyd.: 1972].
- [318] SAXL I.: *Stereology of Objects with Internal Structure*. Academia, Praha & Elsevier, Amsterdam, 1989.
- [319] SAXL I.: *Pravděpodobnost ve starověku a středověku*. In: Antoch J., Dohnal G., Štěpán J. (ed.): *Výuka statistiky v České republice II*. Česká statistická společnost, Praha, 2003, 87–106.
- [320] SAXL I.: *Filosofické interpretace pravděpodobnosti*. In: Bečvář J., Fuchs E. (ed.): *Matematika v proměnách věků III*, edice Dějiny matematiky, sv. 24, VCDV, Praha, 2004, 132–155.
- [321] SAXL I.: *Geometrická pravděpodobnost*. In: Antoch J., Hlubinka D., Saxl I. (ed.): *Pravděpodobnost a statistika na střední škole*, Matfyzpress, Praha, 2005, 47–71.
- [322] SAXL I., ILUCOVÁ L.: *Abraham de Moivre*. In: Bečvářová M., Bečvář J. (ed.): *Matematika v proměnách věků V*, edice Dějiny matematiky, sv. 33, Matfyzpress, Praha, 2007, 6–55.
- [323] SAXL I.: *Pravděpodobnost před Pascalem a Fermatem*. In: Bečvář J., Bečvářová M. (ed.): *29. mezinárodní konference Historie matematiky*, Matfyzpress, Praha, 2008, 49–72.
- [324] SAXL I.: *Pravděpodobnost ve středověku*. Bulletin České statistické společnosti 21 (2009), č. 2, 1–9.
- [325] SAXL I., BENEŠ V.: *Stereologie: interpretace výběrů geometrickými prostředky*. In: Antoch J., Dohnal G., Štěpán J. (ed.): *Výuka statistiky v České republice II*. Česká statistická společnost, Praha, 2003, 107–116.
- [326] SAXL I., HYKŠOVÁ M.: *Origins of Geometric Probability and Stereology*. In: Capasso V. et al. (ed.): *Stereology and Image Analysis*, Esculapio, Bologna, 2009, 173–178.

- [327] SERRET J. A.: *Cours de calcul différentiel et intégral*. Gauthier-Villars, Paris, 1880.
- [328] SERRET J. A.: *Lehrbuch der Differential- und Integralrechnung. Mit Genehmigung des Verfassers deutsch bearbeitet von Axel Harnack*. Bd. II, Teubner, Leipzig, 1881.
- [329] SEYDLER A.: *Počet pravděpodobnosti v přítomném sporu*. Athenaeum 3 (1886), 299–308.
- [330] SEYDLER A.: *Dodatek k mé úvaze o pravděpodobnosti*. Tamtéž, 446–449.
- [331] SHAFER G.: *The Significance of Jacob Bernoulli's Ars Conjectandi for the Philosophy of Probability Today*. Journal of Econometrics 75 (1996), 15–32.
- [332] SHAFER G., VOVK V.: *The Origins and Legacy of Kolmogorov's Grundbegriffe*. The Game-Theoretic Probability and Finance Project, Working Paper Nr. 4, 2005, 109 stran [<http://www.probabilityandfinance.com>].
- [333] SHAFER G., VOVK V.: *The Sources of Kolmogorov's Grundbegriffe*. Statistical Science 21 (2006), 70–98.
- [334] SHEYNIN O.: *Bertrand's Work on Probability*. Archive for the History of Exact Sciences 48(2) (1994), 155–199.
- [335] SHEYNIN O.: *Geometric Probability and the Bertrand Paradox*. Historia Scientiarum 13 (2003), 42–53.
- [336] SCHEINERMAN E. R., WILF H.: *The Rectilinear Crossing Number of a Complete Graph and Sylvester's Four Point Problem of Geometric Probability*. American Mathematical Monthly 101 (1994), 939–943.
- [337] SCHNEIDER I.: *Der Mathematiker Abraham de Moivre*. Archive for the History of Exact Sciences 5 (1968), 177–317.
- [338] SCHNEIDER I. (ed.): *Die Entwicklung der Wahrscheinlichkeitstheorie von den Anfängen bis 1933: Einführungen und Texte*. Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 1988.
- [339] SCHLICK M.: *Die Kausalität in der gegenwärtigen Physik*. Die Naturwissenschaften 19 (1931), 145–162 [přetištěno v [340], str. 41–82].
- [340] SCHLICK M.: *Gesammelte Aufsätze*. Gerold & co, Wien, 1938.
- [341] SCHOENBAUM E.: *Anwendung der Volterra'schen Integralgleichungen in der mathematischen Statistik*. Skandinavisk Aktuarietidskrift 7 (1924), 241–265; 8 (1924), 1–22.
- [342] SCHOLZ H.: *Die Wissenschaftslehre Bolzanos. Eine Jahrhundert-Betrachtung*. Semesterberichte zur Pflege des Zusammenhangs von Universität und Schule, Mathematisches Seminar Münster 9 (1936/37), 1–53.
- [343] SCHOOTEN F. VON: *Exercitationum Mathematicarum*. J. Elsevirii, Leiden, 1657.
- [344] SCHUHMAN K.: *Husserl and Masaryk*. In: [252], 129–156.
- [345] SIGWART CH. VON: *Logik*. J. C. B. Mohr, Tübingen, 1873 (1. díl) a 1878 (2. díl).
- [346] SIMPSON T.: *The Nature and Laws of Chance*. Cave, London, 1740.
- [347] SINGER B.: *Distribution-Free Methods for Nonparametric Problems: A Classified and Selected Bibliography*. British Psychological Society, Leicester, 1979.
- [348] SMOLÍK J.: *Algebra pro střední školy*. I. L. Kober, Praha, 1870 [2. opravené vydání: 1875].

- [349] SORBY H. C.: *On Slaty Cleavage, as Exhibited in the Devonian Limestones of Devonshire*. Philosophical Magazine 11 (1856), 20–37.
- [350] SPOHN W.: *The Representation of Popper Measures*. Topoi 5 (1986), 69–74.
- [351] STARK F., GINTL W., GRÜNWARD A.: *Die k. k. deutsche technische Hochschule Prag, 1806-1906. Festschrift zur Hundertjahrfeier*. Selbstverlag, Prag, 1906.
- [352] STERZINGER O. H.: *Zur Logik und Naturphilosophie der Wahrscheinlichkeitslehre*. Xenien, Leipzig, 1911.
- [353] STIGLER S. M.: *Who Discovered Bayes's Theorem?* The American Statistician 37 (1983), 290–296 [upravená verze byla otištěna v [356], 291–301].
- [354] STIGLER S. M.: *John Craig and the Probability of History: from the Death of Christ to the Birth of Laplace*. Journal of the American Statistical Association 81 (1986), 879–887 [upravená verze byla otištěna v [356], 252–273].
- [355] STIGLER S. M.: *The History of Statistics. The Measurement of Uncertainty before 1900*. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1986.
- [356] STIGLER S. M.: *Statistics on the Table. The history of Statistical Concepts and Methods*. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1999.
- [357] STUDNIČKA F. J.: *Algebra pro vyšší třídy škol středních*. E. Grégr, Praha, 1877.
- [358] STUDNIČKA P.: *Václav Šimerka (1819–1887) – jenišovický farář, český matematik a spoluzakladatel Jednoty českých matematiků*. Vlastivědné listy Pardubického kraje, 2009, č. 1, 879–887.
- [359] SUNDHOLM G.: *When, and Why, Did Frege Read Bolzano?* In: Childers T. (ed.): *The Logica Yearbook 1999*, Filosofia, Praha, 2000, 164–175.
- [360] SVOBODA J.: *Masaryk a Kant: vliv Brentanovy kritiky, souvislost s Masarykovou reakcí na mysticismus v ruském myšlení*. Filosofický časopis 57 (2009), 523–554.
- [361] SYLLA E. D.: *The Emergence of Mathematical Probability from the Perspective of the Leibniz-Jacob Bernoulli Correspondence*. Perspectives on Science 6.1&2 (1998), 41–76.
- [362] SYLVESTER J. J.: *Problem 1491*. Educational Times 17 (1864), 20.
- [363] SYLVESTER J. J.: *On the Real and Imaginary Roots of Algebraical Equations*. Philosophical Transactions of the Royal Society 154 (1864), 579–666.
- [364] SYLVESTER J. J.: *On a Funicular Solution of Buffon's "Problem of the Needle" in Its Most General Form*. Acta Mathematica 14 (1890), 185–205.
- [365] ŠIŠMA P.: *Matematika na německé technice v Brně*. Edice Dějiny matematiky, sv. 21, Prometheus, Praha, 2002.
- [366] TAFTL E.: *Algebra. Vyšším třídám středních škol českých*. M. Čermák, Klatovy, 1883.
- [367] TARSKI A.: *Pojęcie prawdy w językach nauk dedukcyjnych*. Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Warszawa, 1933.
- [368] TARSKI A.: *O pojęciu wynikania logicznego*. Przegląd Filozoficzny 39 (1936), 58–68.
- [369] TARSKI A.: *Logic, Semantics, Metamathematics. Papers from 1923 to 1938*. Clarendon Press, Oxford, 1956 [anglický překlad: J. H. Woodger].
- [370] TAUCER R.: *Sulla teoria dei gruppi*. In: *Atti del Congresso Internazionale dei Matematici 5*, N. Zanichelli, Bologna, 1931, 413–418.

- [371] TODHUNTER I.: *Treatise on the Integral Calculus and its Applications with Numerous Examples*. MacMillan, Cambridge and London, 1857.
- [372] TODHUNTER I.: *History of the Mathematical Theory of Probability from the Time of Pascal to that of Lagrange*. MacMillan, Cambridge and London, 1865.
- [373] TORNIER E.: *Grundlagen der Wahrscheinlichkeitsrechnung*. Acta Mathematica 60 (1933), 239–380.
- [374] TOTI RIGATELLI L.: *Il "problema delle parti" in manoscritti del XIV e XV secolo*. In: Folkerts M., Lindgren U. (ed.): *Mathemata. Festschrift für Helmuth Gericke*, Franz Steiner Verlag, Wiesbaden-Stuttgart, 229–236.
- [375] TRLIFAJOVÁ K. (ed.): *Osamělý myslitel Bernard Bolzano*. Filosofía, Praha, 2006.
- [376] TWARDOWSKI K.: *Zur Lehre vom Inhalt und der Vorstellungen. Eine psychologische Untersuchung*. Hölder, Wien, 1894.
- [377] TWARDOWSKI K.: *O czynnościach i wytworach. Kilka uwag z pogranicza psychologii, gramatyki i logiki*. Gubrynowicz i syn, Kraków, 1911.
- [378] TWEEDIE CH.: *James Stirling, a Sketch of His Life and Works along with His Scientific Correspondence*. Clarendon Press, Oxford, 1922.
- [379] VELFLÍK, A. V.: *Dějiny technického učení v Praze, s dějinným přehledem nejstarších inženýrských škol, jakož i akademií a ústavů v Rakousku, na nichž bylo vědám inženýrským nejdříve vyučováno: Pamětní spis na oslavu založení stavovské inženýrské školy v Praze před 200 lety a 100-letého trvání polytechnického ústavu Pražského*. C. k. česká vysoká škola technická, Praha, 1909.
- [380] VENN J.: *The Logic of Chance*. Chelsea Publishing Company, New York, 1866.
- [381] VESELÝ F.: *Život a dílo B. Bolzana*. Matematika ve škole 6 (1956), 449–464.
- [382] VLASÁKOVÁ M.: *Bernard Bolzano: Cesta k logické sémantice*. Filosofía, Praha, 2005.
- [383] WAISMANN F.: *Logische Analyse des Wahrscheinlichkeitsbegriffs*. Erkenntnis 1 (1930), 228–248.
- [384] WILLIAMSON B.: *An Elementary Treatise on the Integral Calculus*. Appleton, New York, 1877 [2. vydání].
- [385] WINTER E.: *Bernard Bolzano und sein Kreis*. Verlag von Jakob Hegner, Leipzig, 1933; český překlad: *Bernard Bolzano a jeho kruh*, edice Akordu, spolek katolických akademiků Moravan, Brno, 1935 [překlad a poznámky: Z. Kalista, předmluva: A. Novák].
- [386] WINTER E.: *Der böhmische Vormärz in Briefen B. Bolzanos an F. Příhoňský (1824–1848)*. Deutsche Akademie der Wissenschaften, Berlin, 1956.
- [387] WINTER E.: *Bernard Bolzano, ein Lebensbild*. Bernard Bolzano – Gesamtausgabe, E/1, F. Frommann, Stuttgart-Bad Cannstatt, 1969.
- [388] WINTER E.: *Robert Zimmermanns Philosophische Propädeutik und die Vorlagen aus der Wissenschaftslehre Bernard Bolzanos. Eine Dokumentation zur Geschichte des Denkens und der Erziehung in der Donaumonarchie*. Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien, 1975.
- [389] WITT J. DE: *Waerdye van lyf-renten naer proportie van los-renten*. 's-Gravenhage, J. Scheltus, 1671.

- [390] WITTGENSTEIN L.: *Logisch-Philosophische Abhandlung*. Annalen der Naturphilosophie 14 (1921), 185–262.
- [391] WITTGENSTEIN L.: *Tractatus logico-philosophicus*. Routledge, London, 1922 [německo-anglické vydání spisu [390]; angl. překlad: C. K. Ogden a F. P. Ramsey].
- [392] WITTGENSTEIN L.: *Tractatus logico-philosophicus*. Oikoymenh, Praha, 2007 [český překlad spisu [391]: P. Glombíček].
- [393] WOLFF C.: *Philosophia Rationalis Sive Logica*. Francofurti, 1728.
- [394] WOOLHOUSE W. S. B.: *Problem 1894*. Mathematical Questions 5 (1866), 110–120.
- [395] WOOLHOUSE W. S. B.: *Some Additional Observations on the Four-Point Problem*. Mathematical Questions 7 (1867), 81–83.
- [396] ZEITHAMMER Ř.: *Biographie Bolzanos*. Bernard Bolzano – Gesamtausgabe, IV/2. F. Frommann Verlag, Stuttgart-Bad Cannstatt, 1997.
- [397] ZICHOVÁ J.: *Teorie pravděpodobnosti a rukopisný spor*. PMFA 49 (2004), 95–103.
- [398] ZIMMERMANN R.: *Leibnitz' Monadologie. Deutsch mit einer Abhandlung über Leibnitz' und Herbart's Theorien des wirklichen Geschehens*. W. Braumüller, Wien, 1847.
- [399] ZIMMERMANN R.: *Ueber den wissenschaftlichen Charakter und die philosophische Bedeutung Bernhard Bolzano's*. Sitzungsber. Phil. 3 (1849), 163–174.
- [400] ZIMMERMANN R.: *Philosophische Propaedeutik für Obergymnasien. Erste Abtheilung: Empirische Psychologie*. W. Braumüller, Wien, 1852.
- [401] ZIMMERMANN R.: *Philosophische Propaedeutik für Obergymnasien. Zweite Abtheilung: Formale Logik*. W. Braumüller, Wien, 1853.
- [402] ZIMMERMANN R.: *Philosophische Propaedeutik für Obergymnasien*. W. Braumüller, Wien, 1860.
- [403] ZUMR J.: *T. G. Masaryk a němečtí filozofové jeho doby*. In: Broklová E. (ed.): *T. G. Masaryk a situace v Čechách a na Moravě od konce XIX. století do německé okupace Československa*, Ústav T. G. Masaryka, Praha, 1998.
- [404] *Entwurf der Organisation der Gymnasien und Realschulen in Oesterreich*. Ministerium des Cultus und Unterrichts, K.-k. Hof- und Staatsdruckerei, Wien, 1849.
- [405] *Instructionen für den Unterricht an den Realschulen in Österreich im Anschlusse an einem Normallehrplan*. Ministerium des Cultus und Unterrichts, K.-k. Schulbücher-Verlag, Wien, 1879.
- [406] *Instructionen für den Unterricht an den Gymnasien in Österreich*. Ministerium des Cultus und Unterrichts, K.-k. Schulbücher-Verlag, Wien, 1884.
- [407] *Lehrplan und Instructionen für den Unterricht an den Gymnasien in Österreich*. Ministerium des Cultus und Unterrichts, K.-k. Schulbücher-Verlag, Wien, 1900.